

Sygn. akt IV U 225/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 lipca 2019r. w S.

odwołania H. S.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 6 marca 2019 r. Nr (...)

w sprawie H. S.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo H. S. do emerytury rolniczej od 06 marca 2019r.;

II. zasądza od Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na rzecz H. S. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV U 225/19 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 6 marca 2019r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art.19 ust.1 oraz art.20 ust.1 i 3 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników odmówił ubezpieczonemu H. S. prawa do emerytury rolniczej wskazując, że ubezpieczony nie wykazał co najmniej 25-letniego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, a jedynie okres w wymiarze 21 lat, 10 miesięcy i 7 dni. Organ rentowy wskazał, że do okresu wymaganego do nabycia emerytury nie zaliczył okresu od 1 lipca 1977r. do 31 grudnia 1987r. z powodu nie opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. W tych okolicznościach nie spełnia on przesłanki nabycia prawa do emerytury rolniczej (decyzja z 6 marca 2019r. k.53 akt emerytalnych).

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony H. S. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że przysługuje mu prawo do emerytury rolniczej. Wskazał, że do okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego, od którego zależy prawo do emerytury należy zaliczyć okres od 1 lipca 1977r. do 16 grudnia 1980r., kiedy to jako rolnik podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników, ale z powodu młodego wieku, na podstawie art.40 ustawy z 27 października 1977r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin, był zwolniony z opłacania składek. Do odwołania ubezpieczony załączył dwa akty własności ziemi wydane na podstawie ustawy z 26 października 1971r. o

uregulowaniu własności gospodarstw rolnych stwierdzające nabycie na własność nieruchomości rolnych położonych we wsi C. oraz we wsi C. (odwołanie wraz z załącznikami k.1-6 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na argumentację przytoczoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Nadto organ rentowy wskazał, że brak jest podstaw do zaliczenia do emerytury okresu od 1 lipca 1977r. do 16 grudnia 1980r., gdyż zgodnie z kartą ewidencyjną gospodarstwa rolnego ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 1 stycznia 1988r. do 31 grudnia 1988r. W ocenie organu rentowego, skoro ubezpieczony nie został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego rolników w w/w okresie, to nie mógł skorzystać z możliwości zwolnienia z obowiązku opłacania składek na podstawie art.40 ustawy z 27 października 1977r. o zaopatrzeniu emerytalno-rentowym oraz innych świadczeń dla rolników i ich rodzin (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.8-9 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony H. S. urodził się w dniu (...) W dniu (...). ubezpieczony ukończył 65. rok życia osiągając tym samym powszechny wiek emerytalny. W dniu 8 stycznia 2019r. ubezpieczony wystąpił do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z wnioskiem o emeryturę rolniczą (wniosek o emeryturę rolniczą z 8 stycznia 2019r. k.1-2 akt emerytalnych).

W wyniku rozpoznania powyższego wniosku, zaskarżoną decyzją z 6 marca 2019r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Rolników odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury rolniczej podnosząc, że ubezpieczony nie wykazał co najmniej 25-letniego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Do okresu ubezpieczenia wymaganego do nabycia emerytury organ rentowy zaliczył następujące okresy:

- okres pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców od ukończenia 16. roku życia ,tj. od (...) do 30 czerwca 1977r., co stanowi 8 lat, 5 miesięcy i 2 dni (oświadczenie ubezpieczonego i zeznania świadków oraz zaświadczenie Wójta Gminy S. o zameldowaniu k.13-16 akt emerytalnych, akt notarialny przekazania gospodarstwa rolnego z 3 czerwca 1987r. potwierdzający posiadanie przez rodziców ubezpieczonego S. i G. małż. S. udziału w wysokości 2/3 części w nieruchomościach rolnych o powierzchni 2,91 ha położonych we wsi C. gmina S. k.42-43 akt emerytalnych),
- okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników: od 1 stycznia 1988r. do 31 grudnia 1988r., co stanowi 1 rok oraz od 1 grudnia 2006r. do 6 marca 2019r. - data wydania zaskarżonej decyzji, co stanowi 12 lat, 3 miesiące i 6 dni, a łącznie stanowi 13 lat, 3 miesiące i 6 dni (zaświadczenie o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników k.5 akt emerytalnych i zaskarżona decyzja z 6 marca 2019r. k.53 akt emerytalnych).

Suma w/w okresów wynosi 21 lat, 8 miesięcy i 8 dni.

Ubezpieczony po ukończeniu szkoły podstawowej nie kontynuował nauki. Mieszkał z rodzicami S. i G. małżonkami S. w miejscowości C. gmina S. i pracował w gospodarstwie rolnym. Rodzice ubezpieczonego byli posiadaczami, a następnie stali się właścicielami w udziale 2/3 części nieruchomości rolnych położonych we wsi C. o powierzchni 2,91 ha. W gospodarstwie rolnym prowadzona była uprawa roślinna zbóż i ziemniaków oraz hodowla zwierząt w ilości średnio 3 krowy i 5 sztuk trzody chlewnej. Ubezpieczony stale – codziennie pracował w przedmiotowym gospodarstwie rolnym od godzin rannych do wieczornych wykonując prace w obejściu, w tym przy obrządki zwierząt oraz wszystkie prace polowe. Jednocześnie na podstawie przepisów ustawy z 26 października 1971r. o uregulowaniu gospodarstw rolnych i na mocy aktu własności ziemi wydanego w dniu 1 czerwca 1977r. przez Naczelnika Gminy D. ubezpieczony nabył na własność nieruchomości rolne położone we wsi C. gm. D. o powierzchni 1,44 ha. W trybie tej samej ustawy, na mocy aktu własności ziemi wydanego w dniu 14 października 1975r. przez Naczelnika Gminy S. ubezpieczony nabył udział w wysokości 1/3 części w w/w nieruchomościach o powierzchni 2,91 ha położonych we wsi C. - pozostały udział w wysokości 2/3 części przypadł rodzicom ubezpieczonego (akty własności ziemi z 1 czerwca 1977r. i 14 października 1975r. k.4-5 akt sprawy). Rodzice ubezpieczonego i ubezpieczony razem prowadzili działalność rolniczą na nieruchomościach przysługującym im na współwłasność, a także na nieruchomościach, co do których

tytuł własności nabył ubezpieczony – we wsi C. (zeznania ubezpieczonego k.20-20v akt sprawy). W dniu 17 grudnia 1980r. ubezpieczony rozpoczął pracę zawodową w (...) Zakładach (...) w W. i kontynuował ją do 16 lutego 2006r. (świadczenia pracy za okres zatrudnienia od 17 grudnia 1980r. do 16 lutego 2006r. k.18-19 akt emerytalnych). Na mocy umowy przekazania gospodarstwa rolnego zawartej w dniu 3 czerwca 1987r. rodzice ubezpieczonego przekazali ubezpieczonemu przysługujący im udział w wysokości 2/3 części w nieruchomościach rolnych położonych we wsi C. o powierzchni 2,91 ha (akt notarialny umowy przekazania gospodarstwa rolnego z 3 czerwca 1987r. k.42-43 akt emerytalnych). Ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacał składki na ubezpieczenie społeczne rolników od 1 stycznia 1988r. do 31 grudnia 1988r., a następnie po zakończeniu pracy zawodowej poza rolnictwem - od 1 grudnia 2006r. do chwili wydania zaskarżonej decyzji (zaświadczenie o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników k.5 akt emerytalnych i karta ewidencyjna gospodarstwa rolnego H. S.k.37-38 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie H. S. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.19 ust.1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j.: Dz.U. z 2015r., poz.704 ze zm.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący w przypadku mężczyzn 65 lat,
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art.20.

W sprawie bezsporne jest, że w dacie wystąpienia z wnioskiem o emeryturę ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wnoszący 65 lat. Okolicznością sporną było natomiast to, czy ubezpieczony legitymuje się co najmniej 25-letnim okresem ubezpieczenia. Zaliczając do wymaganego okresu, okresy podlegania przez ubezpieczonego ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacania z tego tytułu składek ,tj. okres od 1 stycznia 1988r. do 31 grudnia 1988r., a następnie okres od 1 grudnia 2006r. do 6 marca 2019r. (data wydania zaskarżonej decyzji), a także okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od ukończenia 16 roku życia ,tj. od (...) do 30 czerwca 1977r. organ rentowy ustalił, że wykazany przez ubezpieczonego okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników wynosi 21 lat, 8 miesięcy i 8 dni, a po przyjęciu pełnego IV kwartału 2006r. (tj. licząc od 1 października 2006r., a nie 1 grudnia 2006r.) 21 lat, 10 miesięcy i 8 dni (raport ustalenia uprawnień i zaskarżona decyzja z 6 marca 2019r. k.50 i 53 akt emerytalnych).

W toku postępowania ubezpieczony wskazywał, że do okresu wymaganego do nabycia emerytury zaliczeniu powinien podlegać ponadto okres pracy w gospodarstwie rolnym i jednocześnie okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 lipca 1977r. do 16 grudnia 1980r. (od 17 grudnia 1980r. podjął pracę zawodową). Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu powyższego okresu (a także dalszego okresu – do 31 grudnia 1987r.) wskazując na brak opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Poczynione w sprawie ustalenia pokazują, że stanowisko organu rentowego jest błędne, gdyż jak wynika z przedstawionych wyżej ustaleń, we wskazanym okresie ubezpieczony nie tylko pracował w gospodarstwie rolnym, ale był już właścicielem nieruchomości rolnych, z których część położona była we wsi C. – o powierzchni 1,44 ha, a część we wsi C. – tu ubezpieczony posiadał udział we współwłasności nieruchomości o powierzchni 2,91 ha w wysokości 1/3 części, a pozostały udział w wysokości 2/3 części przysługiwał rodzicom ubezpieczonego. Tytuł własności ubezpieczonego do powyższych nieruchomości wynikał z aktów własności ziemi, z których jeden wydany został w dniu 14 października 1975r., a drugi – stwierdzający wyłączną własność ubezpieczonego w dniu 1 czerwca 1977r. (vide: ustalenia faktyczne). W świetle powyższego zauważyć należy, że w rozpatrywanym okresie, poczynając od 1 stycznia 1978r. do 31 grudnia 1982r., obowiązywała ustawa z 27 października 1977r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz.U. z 1977r., Nr 32, poz.140), która w art.40 przewidywała, że rolnik, który rozpoczął prowadzenie gospodarstwa rolnego przed ukończeniem 35 lat życia, zwolniony jest od obowiązku opłacania składki przez okres pierwszych 5 lat gospodarowania, przy czym na mocy art.69 powyższej ustawy obowiązek opłacania składek na fundusz emerytalny rolników został wprowadzony już od 1 lipca 1977r. Ubezpieczony nabył nieruchomości rolne - uzyskał tytuł własności tych nieruchomości w II połowie lat 70—tych XX wieku. W chwili uzyskania drugiego z kolei aktu własności ziemi

(stwierdzającego nabycie nieruchomości na wyłączną własność ,tj. bez udziału rodziców), a zatem w dniu 1 czerwca 1977r. (akt własności ziemi k.4 akt sprawy) ubezpieczony miał 24 lata, a to oznacza, że jako młody rolnik przez okres pierwszych 5 lat gospodarowania korzystał ze zwolnienia od opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Od 1 stycznia 1983r. weszła w życie ustawa z 14 grudnia 1982r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (t.j. Dz.U. z 1989r., Nr24, poz.133 ze zm.), w której nie znalazło się analogiczne uregulowanie o zwolnieniu z opłacania składek młodych rolników, ale nie ulega wątpliwości, że w okresie od 1 lipca 1977r. do 16 grudnia 1980r. (okres wnioskowany przez ubezpieczonego) wynoszącym 3 lata, 5 miesięcy i 16 dni ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników i korzystał z ustawowego zwolnienia z opłacania składki. Okres ten podlega zatem zaliczeniu do okresu wymaganego do nabycia emerytury rolniczej i razem z okresem uwzględnionym przez organ rentowy (21 lat, 10 miesięcy i 8 dni) stanowi ponad 25 lat. W ocenie Sądu nie można zgodzić się z argumentacją organu rentowego, że powyższy okres nie podlega zaliczeniu do okresu wymaganego do nabycia emerytury, gdyż w okresie tym ubezpieczony nie został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego rolników, a tym samym nie mógł skorzystać z możliwości zwolnienia z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie na podstawie art.40 ustawy z 27 października 1977r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin. Brak dokumentacji na okoliczność podlegania przez ubezpieczonego ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 lipca 1977r. nie stanowi przesłanki niweczącej ustalenie, że od 1 lipca 1977r. ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników i jednocześnie jako młody rolnik korzystał z ustawowego zwolnienia z opłacania składki – art.40 w/w ustawy. Ubezpieczenie społeczne powstaje bowiem z mocy ustawy w razie spełnienia przewidzianych ustawą przesłanek. Ubezpieczony jako rolnik we wskazanym okresie podlegał regulacjom ustawowym.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że H. S. przysługuje prawo do emerytury rolniczej od 6 marca 2019r. ,tj. od daty wydania zaskarżonej decyzji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z wynikiem sprawy na podstawie art.98§1 i 3 kpc w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2018r., poz.265).